

OOGAANDOENINGEN ENTROPION ECTROPION

Entropion (naar binnen rollend ooglid)

Wat is entropion?

Onder entropion wordt verstaan het naar binnen krullen van de ooglidrand. Het entropion kan het gehele onderooglid, delen daarvan, alleen de binnenooghoek (b.v. bij de Pekingees), maar ook het bovenooglid betreffen.

Wat zijn de verschijnselen?

Door de naar binnen gekrulde ooglidrand (entropion) komen de haren, die buiten op het ooglid staan, tegen het hoornvlies aan en irriteren de oogbol daardoor ernstig. Doordat die haren steeds over het hoornvlies heen en weer "raspen" zal dit, na kortere of langere tijd, worden beschadigd en zal een ontsteking optreden (blauw worden van het hoornvlies). De patiënt heeft veel last van het oog. Dit is herkenbaar aan veel knippen, dichtknippen van de oogleden, heftig tranen en lichtschuwheid.

Als een dergelijke situatie voortduurt kan het hoornvlies uiteindelijk geheel ondoorzichtig worden en kan de patiënt met dat oog dus niet meer zien. Er kan ook een hoornvlieszweer optreden. Het hoornvlies kan zelfs zodanig worden beschadigd, dat de zweer doorbreekt. Ook dit leidt in de meeste gevallen tot blindheid.

Wat is er aan te doen?

Indien de situatie dit toelaat, kan de operatie worden uitgesteld tot op een leeftijd van één tot anderhalf jaar, wanneer het hoofd volledig is uitgegroeid. De operatie moet zeer nauwkeurig worden uitgevoerd door een dierenarts die daarin ervaren is. Dit omdat de ooglidrand na de operatie anders bijvoorbeeld weer te veel naar buiten draait. De vooruitzichten zijn over het algemeen gunstig. Als de ooglidrand geheel naar de oogbol ligt toegedraaid, zal er in het algemeen direct moeten worden geopereerd. Zelfs bij pups. Dit om blijvende schade aan het hoornvlies te voorkomen. Soms is alsnog een latere correctie, nadat het hoofd is volgroeid, noodzakelijk. Voor het binnenooghoek- en het bovenooglid entropion bestaan specifieke, meer ingewikkelde operatiemethoden. De nabehandeling bestaat uit een antibiotische oogzalf en bij hoornvlies defecten ook een pupilverwijdende (atropine) oogzalf. Een kraag is, indien er nauwkeurig is gehecht, niet nodig.

Wanneer het entropion niet ernstig is kan het hoornvlies tot het moment van operatie, voorlopig worden beschermd met vit.-A oogdruppels of oogzalf.

Wat is de oorzaak?

In de meeste gevallen is entropion het gevolg van een polygeen overervend, defect. In het reglement van de Raad van Beheer op Kynologisch gebied in Nederland is vastgelegd (art 262), dat een entropion per definitie erfelijk is.

Hoe kan het worden voorkomen?

Lijders aan deze aandoening dienen van de fokkerij te worden uitgesloten. Ook het fokken met ouders en nestgenoten van lijders aan entropion, zeker indien deze gekruist zouden worden met dieren uit een entropion vrije lijn, valt te ontraden. Het bij de fokkerij streven naar een kleine oogspleet kan de afwijking in de hand werken.

Ectropion (naar buiten krullen van het ooglid/te ruime oogspleet)

Wat is ectropion/ te ruime oogspleet?

Onder ectropion wordt verstaan het naar buiten krullen van (delen van) de onderooglidrand. Men kijkt daarbij dus op het gepigmenteerde randje van het ooglid en deels ook tegen het bindvlies dat de binnenkant van het ooglid bekleedt. Van een te ruime oogspleet wordt gesproken indien de oogspleet duidelijk ruimer is dan noodzakelijk om (bij geopend oog) het oogwit te bedekken. Daar

het vaak nauwelijks mogelijk is beide afwijkingen goed van elkaar te onderscheiden, worden zij hier als één afwijking: ECT/TROS behandeld.

Wat zijn de verschijnselen?

De onderooglidrand hangt af en de oogspleet is soms ruitvormig. De afwijking gaat vaak samen met een veel te ruime kop huid en zeer zware, laag aangezette oren. De bindvlieszen vertonen ontstekingsverschijnselen, zoals roodheid, zwelling en geplooidheid en er is traanvloed, extra slijm (wit/grijs) en evt. pusproductie (geel/groen). De oogbol wordt iets teruggetrokken in de oogkas, waardoor de oogbol nog verder van de lidrand af komt te liggen. Vooral in rust zijn de afwijkingen duidelijk zichtbaar. Bij verhoogde activiteit (b.v. op tentoonstelling, op de behandelafel en zeker bij vasthouden bij/aan het halsvel) kan het lijken alsof het bijna is verdwenen. Er is dan in de buitenooghoek alleen nog een teveel oogwit zichtbaar.

Wat is er aan te doen?

Bij lichte afwijkingen kan meestal worden volstaan met spoelen en vit.-A na de wandeling, zeker zolang het hoofd nog niet is volgroeid. Als de kop is uitgegroeid en de situatie niet is verbeterd, kan worden geopereerd. Hierbij wordt de ooglidrand 5-10 mm ingekort en wat "opgehesen". Deze operaties vragen veel van het "timmermansoog" en dus een, op dit gebied, zeer ervaren chirurg.

Wat is de oorzaak?

ECT/TROS berust vrijwel zonder uitzondering op een polygeen overervende afwijking. Helaas wordt de afwijking door eigenaren en zelfs door sommige kynologen als normaal of zelfs gewenst beschouwd. In rasstandaarden staan vaak aanwijzingen over het gewenste uiterlijk van een hond van het desbetreffende ras.

Hoe kan het worden voorkomen?

Honden die ECT/TROS vertonen dienen van de fokkerij te worden uitgesloten. Bij het fokken moet juist worden gestreefd naar goed aansluitende oogleden met een bijpassende lengte van de oogspleet, geen overmaat aan kop huid en niet te zware oren.

Dr. F.C. Stades, Dierenarts, specialist oogheelkunde, Diplomate ECVO